

Swedish Nuclear Waste Fund

Sara Bergström
08 – 700 09 95

REMISSYTTRANDE

1 (3)

2023-03-14

Dnr KAF 3.1-12-23

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kopia: angelica.hage@regeringskansliet.se

Remissyttrande – Promemorian ”Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg”

KN2023/01921

Sammanfattning av Kärnavfallsfondens synpunkter

Kärnavfallsfonden har inga synpunkter på förslagen i rubricerad promemoria. Förslagen har dock koppling till bestämmelserna om omhändertagandet av använt kärnbränsle och annat kärnavfall, liksom bestämmelserna om hur detta ska finansieras. Kärnavfallsfonden fokuserar på dessa kopplingar i sitt svar.

I konsekvensbeskrivningen i promemorian konstateras att en ökad användning av kärnkraft ger upphov till en ökad mängd använt kärnbränsle och kärnavfall. Detta kan i sin tur medföra behov av nya eller utvidgade slutförvar och mellanlager. Kärnavfallsfonden anser att denna koppling bör utredas ytterligare. Frågor som behöver besvaras är: Hur förhåller sig ny kärnkraft och nya aktörer till det nuvarande kärnavfallsprogrammet och reglerna för dess finansiering?

Skälen till Kärnavfallsfondens synpunkter

Kärnavfallsfonden har fått möjlighet att lämna synpunkter på rubricerad promemoria. Nedan presenterar fonden sitt remissvar. I svaret fokuserar fonden på kopplingen mellan promemorians förslag och regelverken för det svenska kärnavfallsprogrammet och dess finansiering. De regelverk som avses är lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen), lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringslagen), samt förordning (2017:1179) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringsförordningen).

Kärnavfallsfonden är en statlig myndighet som har till uppgift att ta emot och förvalta avgiftsmedel från kärnkraftsbolagen och andra innehavare av kärntekniska anläggningar. Avgifterna ska bl.a. finansiera framtida utgifter för att ta hand om använt kärnbränsle och andra restprodukter. Enligt beräkningar från Svensk kärnbränslehantering AB (SKB) kommer den totala kostnaden för det svenska kärnavfallsprogrammet – från start till mål såsom det ser ut i dag – att uppgå till cirka 171 miljarder kronor. Av detta har cirka 64 miljarder kronor redan använts för att bygga och driva befintliga anläggningar,

Postadress <i>Mailing address</i>	Besöksadress <i>Visiting address</i>	Telefon <i>Telephone</i>	E-post <i>E-mail</i>	Internet
c/o Kammarkollegiet P.O. Box 2218 SE-103 15 Stockholm, Sweden	Slottsbacken 6 114 34 Stockholm	08-700 08 00 +46 8 700 08 00	karnavfallsfonden@ kammarkollegiet.se	www.karnavfallsfonden.se

2023-03-14

Dnr KAF 3.1-12-23

samt till forskning, utveckling och uppbyggnad av det svenska kärnavfallssystemet. Resterande 107 miljarder kronor avser framtida kostnader från och med 2024. I Kärnavfallsfonden fanns i slutet av 2022 cirka 73 miljarder kronor.

I promemorian ”Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg” lämnas förslag till ändringar i miljöbalken och lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) som syftar till att utvidga förutsättningarna för att tillåta uppförande och drift av nya kärnkraftreaktorer. Förslagen öppnar upp för nya aktörer att etablera sig och för ny kärnkraft på nya ställen.

I konsekvensbeskrivningen (avsnitt 5.4) konstateras att en ökad användning av kärnkraft innebär att mängden använt kärnbränsle och kärnavfall som behöver tas om hand ökar; och att det kan medföra behov av nya eller utvidgade slutförvar för både kortlivat och långlivat radioaktivt avfall, liksom nya eller utvidgade mellanlager. Vidare konstateras (avsnitt 5.3) att tillstånden för kärnteknisk verksamhet förutsätter finansiering för nedmontering av reaktorerna och för omhändertagandet av det radioaktiva avfall som uppstår under drift och rivning. Det finns således en tydlig koppling mellan promemorians förslag och kraven på omhändertagandet av kärntekniska restprodukter och dess finansiering.

De nuvarande reglerna för omhändertagandet av kärntekniska restprodukter och dess finansiering tycks, enligt Kärnavfallsfondens uppfattning, delvis vara utformade utifrån hur den svenska kärnkraftsindustrin är organiserad i dag. Exempelvis anges i §8 i förordningen (2017:1179) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringsförordningen) att ”Reaktorinnehavarna ska *tillsammans* ge in den kostnadsberäkning som avses i 21 § 2 lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter till Riksgäldskontoret.” I praktiken sköts denna uppgift i dag av Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) som ägs av de i dag verksamma kärnkraftsföretagen (Vattenfall AB, Forsmarks Kraftgrupp AB, OKG Aktiebolag och Sydkraft Nuclear Power).¹ Frågan är hur en ny aktör skulle passa in i denna ordning.

Det bör i sammanhanget noteras att SKB:s verksamhet startade redan under tidigt 1970-tal och att bolaget äger och driver det centrala mellanlagret för använt kärnbränsle (Clab), Slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) samt de specialbyggda fartyg som transporterar avfallet från kärnkraftverken och lagringsanläggningarna. SKB har även i uppdrag att bygga och ta i drift ett slutförvar för använt kärnbränsle

¹ Årsredovisning för Svensk kärnbränslehantering AB, 2021.

2023-03-14

Dnr KAF 3.1-12-23

och långlivat avfall, en process som alltså har pågått sedan 1970-talet och ännu inte har avslutats.

Ett annat exempel är §4 i finansieringsförordningen som säger att vid bedömning av förväntade inbetalningar ska varje kärnkraftsreaktor som inte är permanent avstängd antas ha en total driftstid om 50 år eller, om reaktorn har varit i drift i minst 44 år, en återstående driftstid om minst sex år. Även denna bestämmelse tycks vara kopplad till bedömningar som gjordes vid införandet av bestämmelsen och därför troligtvis kan behöva ses över utifrån promemorians förslag.

Mot bakgrund av dessa två exempel – som inte gör anspråk på att vara uttömmande – anser Kärnavfallsfonden att det finns skäl att se över de regelverk/bestämmelser som reglerar omhändertagandet av kärntekniska restprodukter och dess finansiering i ljuset av de förslag som presenteras i promemorian.

Beslut i detta ärende har fattats av Kärnavfallsfondens styrelse, ordföranden Mats Dillén samt ledamöterna Anders Bengtsson, Johan Gyllenhoff, Christian Ragnartz, Rose Marie Westman och Björn Österberg. Föredragande i ärendet har varit kanslichefen Sara Bergström.

Mats Dillén
Ordförande

Sara Bergström
Kanslichef